Ce este soluția fiscală anticipată (SFIA), cui folosește și de ce sunt necesare îmbunătățiri?

Autor: Adrian Rus, Partener, liderul departamentului Preţuri de transfer, EY România

- **Reglementările SFIA din legislația românească sunt susceptibile de îmbunătățiri semnificative**
- **Este necesară extinderea ariei de impozite acoperite pentru a face din procedura de obținere a SFIA o practică obișnuită pentru contribuabili**
- **Pe lângă cadrul legislativ, mai puțin atractiv în acest moment, SFIA trebuie să aibă și o aplicabilitate mai facilă pentru companii**

Legislația fiscală din România permite, conform Codului de procedură fiscală, obținerea de către contribuabili din partea autorităţilor de profil (în speță, Ministerul Finanțelor) a unei soluții fiscale pentru **reglementarea unei situații viitoare**, pe care contribuabilul anticipează că o va avea de rezolvat. Cu alte cuvinte, soluția fiscală anticipată (SFIA) poate fi solicitată, contra cost, organului fiscal, iar cererea pentru emiterea soluţiei fiscale se depune pentru o singură situaţie fiscală principală, care se va întâmpla la o dată ulterioară depunerii acesteia.

Teoretic, soluția fiscală anticipată este concepută pentru a veni în sprijinul contribuabililor, în realitate însă, reglementările legislației din România sunt susceptibile de îmbunătățiri semnificative față de actualele prevederi pe care le conține OMF nr. 1178/2023.

Punctele-cheie care consideră mediul de afaceri că ar trebui

radical îmbunătățite se referă, înainte de toate, la criteriile pe baza cărora ANAF poate lua în considerare sau nu o astfel de cerere, respectiv situațiile în care Ministerul Finanțelor poate decide **respingerea SFIA**, ceea ce creează o disproporție uriașă între drepturile/obligațiile autorităților fiscale vizavi de contribuabil.

Totul ține de scopul/aria de acoperire a SFIA și efectiv de obținerea unei soluții fiscale anticipate, astfel că este important nu doar să existe un **cadru legislativ**, mai puțin atractiv în acest moment, dar și o **aplicabilitate** mai facilă pentru companii.

Printre aspectele care ar putea fi semnificativ îmbunătățite se numără aspecte de fond, dar și de formă ale ordinului menționat. Exemplele includ, între altele, aspecte legate de **neincluderea impozitelor şi taxelor locale în scopul SFIA, diverse aspecte procedurale, între care condiţiile în care se acceptă sau se respinge cererea de SFIA, inclusiv opozabilitatea şi revocarea SFIA de către autoritățile fiscale**.

Care este mecanismul Soluției Fiscale Anticipate?

Soluţia fiscală individuală anticipată este actul administrativ emis de organul fiscal central (Ministerul Finanțelor) în vederea soluţionării unei cereri a contribuabilului referitoare la reglementarea unei situaţii fiscale de fapt viitoare.

Potrivit prevederilor Codului fiscal, soluţia fiscală individuală anticipată este opozabilă şi obligatorie faţă de organul fiscal, numai dacă termenii şi condiţiile acestora au fost respectate de contribuabil. Termenul pentru soluţionarea cererii de emitere a soluţiei fiscale individuale anticipate este de până la șase luni, iar emiterea unei soluţii fiscale individuale anticipate se obține contra cost, astfel:

- echivalentul a 5.000 euro pentru contribuabilii mari şi

contribuabilii nerezidenţi și echivalentul în lei a 3.000 euro pentru celelalte categorii de contribuabili.

Cererea trebuie să includă:

- descrierea în detaliu a situației fiscale specifice pentru care se solicită soluția anticipată;
- argumente și referiri la aplicarea legislației fiscale și a convențiilor fiscale internaționale;
- documente relevante care susțin cererea;
- referințe la legislația fiscală aplicabilă și interpretările administrative care să susțină cererea;
- concluziile pe care contribuabilul le solicită.

OMF nr. 1178/2023 reiterează prevederile referitoare la soluția fiscală anticipată, rămân însă o serie de aspecte care ar putea fi mult îmbunătățite în sprijinul *de facto* al contribuabililor, de formă și de fond deopotrivă.

Predictibilitatea fiscală – obligatorie pentru un mediu de afaceri stabil

Pentru a asigura utilitatea SFIA, ar fi obligatorie și necesară, de exemplu, extinderea ariei de impozite acoperite, tocmai pentru a face din procedura de obținere a SFIA o practică obișnuită pentru contribuabili. Pe de altă parte, deși legislația în această speță există de ceva timp în România, obţinerea unei soluții financiare anticipate este un proiect încă anevoios și birocratic.

Deși în toate mediile – de business, academice și chiar ANAF – se vorbește despre predictibilitate fiscală, ca un element absolut obligatoriu unei economii funcţionale, care ar putea fi asigurată de procedurile SFIA, pentru un contribuabil obținerea ei este încă foarte dificilă. Iar faptul că emiterea unei soluţii fiscale individuale anticipate suportă o taxă de emitere relativ însemnată, nu este aspectul cel mai important comparativ cu altele din ordinul menționat.

Predictibilitatea fiscală, alături de predictibilitatea legislativă, prin asigurarea unui tratament fiscal echitabil pentru un contribuabil, primează. Dacă acesta își dorește să obțină o soluție pentru a rezolva o situație fiscală viitoare (anticipată prin planul de afaceri), aceasta este mult mai importantă comparativ cu suma plătită la ANAF, tocmai pentru a-și putea asigura derularea afacerilor într-un mediu fiscal stabil.

Semnalele și propunerile mediului de afaceri din România sunt ample și susțin clarificarea, claritatea şi modificarea unor puncte din actualele prevederi ale OMF nr. 1178/2023, dar și completarea pentru extinderea ariei de aplicabilitate SFIA. Nu mai puțin importante de menționat sunt și situațiile în care Ministerul Finanțelor poate decide respingerea SFIA, ceea ce creează o disproporție uriașă între drepturile/obligațiile autorităților fiscale vizavi de contribuabil.

În cazul în care reglementările din acest moment referitoare la SFIA nu vor fi îmbunătățite pe aspectele menționate mai sus, este posibil că antreprenorii și companiile, descurajați de criteriile actuale de încadrare în obținerea unei soluții fiscale anticipate, să renunțe la acest instrument conceput tocmai pentru a le susține deciziile de business. SFIA vă rămâne, astfel, doar pe hârtie, fară aplicabilitate practică în sensul asigurării predictibilității fiscale de care este nevoie în România.